

1. Powitanie / czynności organizacyjne.

2. Rozgrzewka twórcza:

- **ćwiczenie „Płynnie myśleć”**. Uczestnicy podają odpowiedzi na pytania: *Co może być pomarańczowe i okrągłe?, delikatne i zielone?, Gorące i niesmaczne?, trwałe i zimne?, Krótkie i drogie?, Małe i egzotyczne?, Ekologiczne i brzydkie?*

- **ćwiczenie „Co przedstawia?”**. Prowadzący pokazuje uczestnikom rysunek i pyta: *Co przedstawia ten kształt? Jakie są możliwości jego zdefiniowania?*

- **ćwiczenie „Podaruj koledze obrazek”** – Prowadzący wręcza wybrany obrazek pierwszej osobie siedzącej obok mówiąc coś o jej zaletach np.: *Wręczam Ci ten obrazek, ponieważ jesteś koleżeński. Słyszałem, że chciałbyś dostać rower, więc ten obrazek pomoże Ci spełnić to marzenie.* Mogą to być także życzenia związane z tym, o czym uczestnicy ze sobą rozmawiają (np. życzę Ci byś: miał wielu kolegów, udane popołudnie itp.). Uczestnik, który otrzymuje obrazek, w podobny sposób przekazuje go dalej – osobie siedzącej obok. Ćwiczenie trwa dotąd, dopóki obrazek nie wróci do prowadzącego wraz z życzeniami.

- **ćwiczenie „Niezwykłe opowieści”**. Uczestnicy otrzymują kolorowe gazety, z których wycinają 3 dowolne obrazki/ rzeczy i nakleją je na kartki wielkości kart do gry. Następnie próbują ułożyć krótkie opowiadanie na podstawie kart. W kolejnej części uczestnicy łączą się w pary i łączą w spójną całość swoje opowiadanie.

- **ćwiczenie „Zabawa literkami”**. Uczestnicy podają prowadzącemu swoje imiona, które są zapisywane na tablicy. Zadaniem grupy jest podanie nazw zawodów, które rozpoczynają się tą samą literą co dane imię, np. Sylwia – stomatolog, Kasia – kucharka itp.

- **ćwiczenie „Czynności”**. Uczestnicy podają 10 przypadkowych liter (spółgłosek), a następnie dopisują do każdej litery czynności, które wykonuje człowiek. Dodatkowo można poprosić o wypisanie czynności, które wykonują: ręce, nogi, oczy.

3. Część właściwa:

- **ćwiczenie „Wszystkie rodzaje pytań”**. Dziennikarze, reporterzy, naukowcy w swojej

działalności stosują różne rodzaje pytań zaczynających się od: *Kto?, Co?, Kiedy?, Gdzie?,*

Dlaczego?, Jak?. Używając tych pytań, możemy zbadać najróżniejsze rzeczy. Prowadzący prosi, aby uczestnicy pomyśleli o rzeczy, której ilustrację mają na karcie pracy i wypisali w specjalnym formularzu jak najbardziej interesujące (oryginalne) pytania. Zachęca również do wyjścia poza te zwroty i sformułowania innych pytań dotyczących ustalonego obiektu.

- **ćwiczenie „Jeden plus jeden równa się jeden”**. „Kombinowanie”, to w naukach matematycznych, psychologii poznawczej, kosmetyce, sztuce kulinarnej, łączenie różnych przedmiotów lub pojęć w całość, tworzenie całości z różnych składników (np. kremów, smarów, potraw, barw), zestawianie w nowe syntezy i połączenia (czekolada z bakaliami, szampon i odżywka w jednym, sałatka owocowa, wczasy dwutygodniowe itp.). Zadanie ma na celu pobudzenie uczestników dołączenia (kojarzenia) rzeczy i idei, często odległych od siebie, aby uzyskać coś nowego, użytecznego. Uczestnicy losują z woreczka kartkę 1 rzeczy. Siadają w grupach i próbują połączyć wylosowane rzeczy z rzeczami kolegów po to, aby otrzymać zupełnie nową rzecz.

- **ćwiczenie „Kreatywne obrazki”**. Uczestnicy otrzymują karty pracy z napisami: *Trudny wysiłek. Prawdziwa przyjaźń. Wiosenny wiatr. Wesoła uroczystość. Smutne pożegnanie. Wielki sukces. Trudny dzień*. Ich zadaniem jest zilustrować zapisane stwierdzenia.

- ćwiczenie „Robot”. Uczestnicy uzupełniają brakujące wyrazy w rymowance, nadają jej tytuł. Odwzorowują robota. Dorysowują w podobny sposób raketę i kolorują obrazek.

- **ćwiczenie „Niesamowita historia”**. Uczestnicy kończą historię według zdań początkowych, starając się aby była niesamowita i trzymała w napięciu.

- **ćwiczenie „Wiosenna łąka”**. Uczestnicy określają *Jaka może być łąka?*, kończą rymowanekę, kolorują kreatywnie motyle, wypisują nazwy owadów, które latają nad łąką.

- **ćwiczenie „Sherlock Holmes”**. Uczestnicy w grupach wybierają sobie jakąś postać z bajki i wypisują 6 rzeczy, które ich zdaniem ta osoba mogła mieć w kieszeni lub torbie. Odczytują głośno to co zapisali. Zadaniem pozostałych jest odgadnięcie o jaką postać chodzi.

- **ćwiczenie „Domek”**. Fotografia lub ilustracja domu. Uczestnicy oglądają obrazek i odpowiadają na pytania: *Kto w tym domu mieszka?, czym się zajmuje?, Co go interesuje?, Dlaczego jest tam szeroki komin, wąskie drzwi, piękny różany ogród, drewniana /stara brama, pięknie przystrzyżony żywopłot i o czym to świadczy?*

- **ćwiczenie „Pytania i odpowiedzi”**. W przygotowaniu są kartoniki z pytaniami: „KTO?”, „Z KIM?”, „CO ROBILI?”, „GDZIE?”, „CO Z TEGO WYSZŁO?”. Prowadzący dzieli uczestników na 5 grup. Każda grupa dostaje jedno pytanie i przygotowuje dowolną odpowiedź, którą łączy kolejno z odpowiedziami pozostałych. Odpowiedzi wcześniej zapisujemy na tablicy.

- **ćwiczenie „Tajemnicza osoba”**. Wycinamy dowolną fotografię osoby z gazety (osoba nieznana uczestnikom). Zabawa polega na tym, że uczestnicy po otrzymaniu fotografii jakiejś nieznanej osoby, muszą opowiedzieć jej historię, wymyślić imię, nazwisko, adres zamieszkania, powiedzieć co w chwili robienia fotografii czuła, myślała, dokąd szła.

4. Podsumowanie:

- prowadzący zapoznaje uczestników z techniką „Kapeluszy de Bono”, a następnie proponuje, aby chętni korzystając z wybranego kapelusza przedstawili swoje odczucia z zajęć,
- prowadzący wykorzystując „niebieski kapelusz” dziękuje za spotkanie.

Zestaw ćwiczeń opracowano na podstawie publikacji Krzysztofa J. Szmidta „Trening kreatywności. Podręcznik dla pedagogów, psychologów i trenerów grupowych”. Wydawnictwo HELION, Gliwice 2013 oraz publikacji Danuty Krzywoń „Kraina kreatywności. Sposoby przeciwdziałania rutynie w pracy z dziećmi poprzez ekspresję twórczą i artystyczną”. Oficyna Wydawnicza HUMANITAS, Sosnowiec 2008.